

Hof van Cassatie van België

Arrest

Nr. S.23.0062.N

M.T.,

eiser,

aan wie rechtsbijstand is verleend bij beschikking van 16 augustus 2023, (nr. ...)

vertegenwoordigd door mr. Stefan De Vleeschouwer, advocaat bij het Hof van Cassatie, met kantoor te 1000 Brussel, Dalstraat 67, waar de eiser woonplaats kiest,

tegen

OPENBAAR CENTRUM VOOR MAATSCHAPPELIJK WELZIJN VAN ROESELARE, met zetel te 8800 Roeselare, Gasthuisstraat 10, ingeschreven bij de KBO onder het nummer 0212.174.137,

verweerder,

vertegenwoordigd door mr. Willy van Eeckhoutte, advocaat bij het Hof van Cassatie, met kantoor te 9051 Gent, Drie Koningenstraat 3, waar de verweerder woonplaats kiest.

I. RECHTSPLEGING VOOR HET HOF

Het cassatieberoep is gericht tegen het arrest van het arbeidshof te Gent, afdeling Brugge, van 8 juni 2023.

Ere-sectievoorzitter Koen Mestdagh heeft verslag uitgebracht.

Advocaat-generaal Henri Vanderlinden heeft geconcludeerd.

II. CASSATIEMIDDEL

De eiser voert in zijn verzoekschrift dat aan dit arrest is gehecht, een middel aan.

III. BESLISSING VAN HET HOF

Beoordeling

Tweede onderdeel

1. Krachtens artikel 48/2 Vreemdelingenwet kan als vluchteling of als persoon die in aanmerking komt voor subsidiaire bescherming worden erkend, de vreemdeling die voldoet aan de in artikel 48/3 of artikel 48/4 bedoelde voorwaarden.

Krachtens artikel 48/3, § 1, Vreemdelingenwet wordt de vluchtelingenstatus toegekend aan de vreemdeling die voldoet aan de voorwaarden van artikel 1 van het Verdrag betreffende de status van vluchtelingen dat op 28 juli 1951 tot stand is gekomen, zoals gewijzigd bij het Protocol van New York van 31 januari 1967, hierna Vluchtelingenverdrag.

Krachtens artikel 48/4, § 1, Vreemdelingenwet wordt de subsidiaire beschermingsstatus toegekend aan de vreemdeling die niet voor de vluchtelingenstatus in aanmerking komt en die geen beroep kan doen op artikel 9ter, ten aanzien van wie er zwaarwegende gronden bestaan om aan te nemen dat wanneer hij naar zijn land van herkomst terugkeert, een reëel risico zou lopen op ernstige schade zoals bepaald in paragraaf 2 en die zich niet onder de bescherming van dat land kan of, wegens dat risico, wil stellen en niet onder de

uitsluitingsgronden zoals bepaald in artikel 55/4, valt. Volgens paragraaf 2 van dat artikel bestaat ernstige schade uit: a) doodstraf of executie; of, b) foltering of onmenselijke of vernederende behandeling of bestraffing van een verzoeker in zijn land van herkomst; of, c) ernstige bedreiging van het leven of de persoon van een burger als gevolg van willekeurig geweld in het geval van een internationaal of binnenlands gewapend conflict.

Krachtens artikel 55/2, eerste lid, Vreemdelingenwet wordt een vreemdeling uitgesloten van de vluchtelingenstatus wanneer hij valt onder artikel 1 D, E of F van het Vluchtelingenverdrag. Dit is ook van toepassing op personen die wetens en willens aanzetten tot of anderszins deelnemen aan de in artikel 1 F van het Vluchtelingenverdrag genoemde misdrijven of daden.

Overeenkomstig artikel 1 F Vluchtelingenverdrag zijn de bepalingen van dit verdrag niet van toepassing op een persoon ten aanzien van wie er ernstige redenen zijn om te veronderstellen dat:

- a) hij een misdrijf tegen de vrede, een oorlogsmisdrijf of een misdrijf tegen de menselijkheid heeft begaan, zoals omschreven in de internationale overeenkomsten welke zijn opgesteld om bepalingen met betrekking tot deze misdrijven in het leven te roepen;
- b) hij een ernstig, niet-politiek misdrijf heeft begaan buiten het land van toevlucht, voordat hij tot dit land als vluchteling is toegelaten;
- c) hij zich schuldig heeft gemaakt aan handelingen welke in strijd zijn met de doelstellingen van de Verenigde Naties.

Krachtens artikel 55/4, § 1, eerste lid, Vreemdelingenwet wordt een vreemdeling uitgesloten van de subsidiaire beschermingsstatus wanneer er ernstige redenen zijn om aan te nemen dat:

- a) hij een misdrijf tegen de vrede, een oorlogsmisdrijf of een misdrijf tegen de menselijkheid heeft gepleegd zoals gedefinieerd in de internationale instrumenten waarmee wordt beoogd regelingen te treffen ten aanzien van dergelijke misdrijven;
- b) hij zich schuldig heeft gemaakt aan handelingen welke in strijd zijn met de doelstellingen en beginselen van de Verenigde Naties;

c) hij een ernstig misdrijf heeft gepleegd.

Het eerste lid is ook van toepassing op personen die aanzetten tot of anderszins deelnemen aan de hierboven genoemde misdrijven of daden.

2. Artikel 55/2, tweede lid, Vreemdelingenwet bepaalt dat wanneer de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen een vreemdeling met toepassing van het eerste lid uitsluit van de vluchtelingenstatus, hij in het kader van zijn beslissing een advies verstrekt over de verenigbaarheid van een verwijderingsmaatregel met de artikelen 48/3 en 48/4.

Artikel 55/4, § 4, Vreemdelingenwet bepaalt eveneens dat wanneer de Commissaris-generaal een vreemdeling uitsluit van de subsidiaire beschermingsstatus, hij in het kader van zijn beslissing een advies verstrekt over de verenigbaarheid van een verwijderingsmaatregel met de artikelen 48/3 en 48/4.

3. Krachtens de artikelen 1 en 57, § 1, OCMW-wet heeft het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn tot taak aan personen en gezinnen de maatschappelijke dienstverlening te verzekeren waarop elke persoon recht heeft. Deze dienstverlening die tot doel heeft eenieder in de mogelijkheid te stellen een leven te leiden dat beantwoordt aan de menselijke waardigheid, kan van materiële, sociale, geneeskundige, sociaal-geneeskundige of psychologische aard zijn.

Krachtens artikel 57, § 2, eerste lid, 1°, OCMW-wet is de taak van het OCMW in afwijking van de andere bepalingen van deze wet beperkt tot het verlenen van dringende medische hulp wanneer het gaat om een vreemdeling die illegaal in het Rijk verblijft.

Krachtens artikel 57, § 2, vierde lid, OCMW-wet, zoals hier van toepassing, verblijft een vreemdeling die zich vluchteling heeft verklaard en heeft gevraagd om als dusdanig te worden erkend, illegaal in het Rijk wanneer de asielaanvraag is geweigerd en aan de betrokken vreemdeling een uitvoerbaar bevel om het grondgebied te verlaten is betekend.

Krachtens artikel 57, § 2, vijfde lid, OCMW-wet, zoals hier van toepassing, wordt de maatschappelijke dienstverlening aan een vreemdeling die werkelijk steuntrekkende was op het ogenblik dat hem een bevel om het grondgebied te verlaten werd betekend, met uitzondering van de dringende medische

hulpverlening, stopgezet de dag dat de vreemdeling daadwerkelijk het grondgebied verlaat, en ten laatste de dag van het verstrijken van de termijn van het bevel om het grondgebied te verlaten.

4. Uit artikel 57, § 2, OCMW-wet volgt aldus dat vreemdelingen in beginsel slechts recht hebben op de gewone maatschappelijke dienstverlening op voorwaarde dat zij gemachtigd zijn in het Rijk te verblijven.

De in artikel 57, § 2, OCMW-wet bepaalde beperking van de maatschappelijke dienstverlening geldt echter niet voor vreemdelingen die door overmacht verhinderd zijn terug te keren naar hun land van herkomst of een ander land.

5. Overmacht die de vreemdeling verhindert terug te keren naar zijn land van herkomst of een ander land, kan enkel voortvloeien uit een omstandigheid buiten zijn wil en die door hem onmogelijk kon worden voorzien of vermeden. De rechter oordeelt onaantastbaar of de aangevoerde feiten en omstandigheden die de terugkeer naar het land van herkomst of een ander land zouden beletten, een geval van overmacht uitmaken. Het Hof gaat enkel na of de rechter uit de feiten en omstandigheden die hij in aanmerking neemt, wettig overmacht heeft kunnen afleiden of het bestaan van overmacht wettig heeft kunnen verwerpen.

6. De appelrechters stellen vast dat:

- de eiser die de Syrische nationaliteit heeft, op 6 oktober 2015 een eerste verzoek tot internationale bescherming heeft ingediend en door Fedasil werd toegewezen aan het lokaal opvanginitiatief dat door de verweerder werd georganiseerd;
- dit eerste verzoek bij beslissing van de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen van 22 november 2018 werd afgewezen op grond van de vaststelling dat er ernstige redenen zijn om te veronderstellen dat de eiser wetens en willens medeplichtig is aan misdrijven tegen de menselijkheid en ernstige niet-politieke misdrijven waaraan het veiligheidsapparaat van het Syrische Baath-regime zich sedert decennia schuldig maakt, zodat de eiser op basis van artikel 1 F Vluchtelingenverdrag en artikel 55/2 Vreemdelingenwet moet worden uitgesloten van de vluchtelingenstatus en op grond van artikel 55/4 Vreemdelingenwet ook moet worden uitgesloten van de subsidiaire beschermingsstatus;

- de Commissaris-generaal in die beslissing ook vaststelt dat de eiser een terechte vrees voor vervolging dient te koesteren ten aanzien van de Syrische overheid en de gewapende groeperingen die ertegen strijd voeren, op grond daarvan van oordeel is dat de eiser noch direct noch indirect mag worden teruggeleid naar Syrië en zodoende het advies verstrekt dat een verwijderingsmaatregel niet verenigbaar is met de artikelen 48/3 en 48/4 Vreemdelingenwet;
- de beslissing van de Commissaris-generaal bij beslissing van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen van 8 maart 2021 werd bevestigd, waartegen geen beroep werd ingesteld;
- hoewel in de beslissing van de Commissaris-generaal het advies werd verleend dat de eiser niet kon teruggeleid worden naar Syrië, hij op 25 juni 2021 toch het bevel kreeg om het grondgebied te verlaten, waartegen hij geen beroep heeft aangetekend;
- de eiser aansluitend daarop het lokaal opvanginitiatief diende te verlaten en ook de materiële hulp door de verweerder werd stopgezet;
- de eiser vervolgens op 19 oktober 2021 een tweede verzoek tot internationale bescherming heeft ingediend dat bij beslissing van de Commissaris-generaal van 25 januari 2022 als niet-ontvankelijk werd afgewezen;
- de Commissaris-generaal ook in die beslissing aan de minister en zijn gemachtigde het advies verstrekte dat een verwijdering of teruggrijving van de eiser naar zijn land van nationaliteit of van gewoonlijk verblijf het non-refoulementbeginsel zal schenden in het licht van de artikelen 48/3 en 48/4 Vreemdelingenwet;
- de eiser op 9 september 2021 bij de verweerder een aanvraag tot financiële steun heeft ingediend die op 6 oktober 2021 werd afgewezen;
- de eerste rechters die oordeelden dat de eiser zich op overmacht kon beroepen en om redenen onafhankelijk van zijn wil niet naar zijn land van oorsprong kon terugkeren, het beroep van de eiser gegrond hebben verklaard.

Zij oordelen dat aan de eiser geen andere steun kan worden toegekend dan de dringende medische hulp op grond dat:

- niet kan betwist worden dat de eiser die een uitgeprocedeerde vreemdeling is die een bevel kreeg om het grondgebied te verlaten, illegaal op het grondgebied verblijft;
- uit de door de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen bevestigde beslissingen van de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen blijkt dat de eiser deel uitmaakte van het Syrische veiligheidsapparaat en dat hem daarom geen internationale bescherming, noch de subsidiaire beschermingsstatus werd verleend;
- een beslissing tot uitsluiting van de vluchtelingenstatus en de subsidiaire beschermingsstatus impliceert dat de uitgesloten aanvrager tot internationale bescherming illegaal wordt verklaard op het Belgische grondgebied;
- het aan zulke beslissing toegevoegde niet-bindend advies van de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen over het risico bij terugkeer duidelijk maakt dat de uitgesloten asielzoeker niet mag worden uitgewezen;
- zulk advies betekent dat de aanvrager om internationale bescherming bij terugkeer in eigen land een reëel risico loopt te zullen worden onderworpen aan behandeling zoals bedoeld in artikel 3 EVRM, onder andere foltering of onmenselijke behandelingen;
- de eiser in niets verschilt van de andere uitgeprocedeerde vreemdelingen;
- aan de eiser die op grond van artikel 1 F Vluchtelingenverdrag wordt uitgesloten van de vluchtelingenstatus en de subsidiaire beschermingsstatus, niet meer rechten kunnen worden toegekend dan de andere aanvragers om internationale bescherming die uitgeprocedeed zijn;
- anders oordelen erop zou neerkomen dat ‘*oorlogsmisdadigers*’ meer rechten zouden worden toebedeeld dan andere uitgeprocedeerde aanvragers om internationale bescherming, hetgeen een ongeoorloofde discriminatie zou inhouden ten aanzien van personen die zich in een compleet identieke situatie bevinden;
- van de internationale beschermingsstatus uitgesloten asielzoekers net als andere mensen zonder wettig verblijf in België een heel beperkte toegang tot rechten en diensten hebben;

- niet blijkt dat de zoon van de eiser nood heeft aan mantelzorg, zodat de eiser zich evenmin kan beroepen op de medische situatie van zijn zoon;
- aan de zijde van de eiser geen redenen van overmacht kunnen worden aangenomen welke ertoe leiden dat hij aanspraak zou kunnen maken op materiële steun, andere dan dringende medische hulp;
- artikel 1 F Vluchtelingenverdrag overheden voor een moeilijke uitdaging plaatst aangezien aanvragers om internationale bescherming die ernstige misdaden hebben begaan, uitgesloten moeten worden van de vluchtelingenstatus en van subsidiaire bescherming, terwijl ze volgens artikel 3 EVRM ook niet kunnen worden teruggestuurd naar hun land van herkomst;
- dit een moeilijke en ongemakkelijke spreadstand is die evenwel niet belet dat aan de eiser geen andere steun kan worden toegekend dan de dringende medische hulp.

7. Met voormelde redenen nemen de appelrechters aan dat de eiser wegens een terechte vrees voor vervolging niet naar zijn land van herkomst kan terugkeren en hij niet zonder schending van artikel 3 EVRM naar dat land kan worden teruggeleid omdat hij bij terugkeer een reëel risico loopt te zullen worden onderworpen aan behandeling zoals bedoeld in artikel 3 EVRM, zoals foltering of onmenselijke en vernederende behandelingen.

De appelrechters die niet vaststellen dat de redenen die de terugkeer van de eiser naar zijn land van herkomst beletten, voortvloeien uit omstandigheden die niet buiten zijn wil zijn en die hij had kunnen voorzien of vermijden, maar oordelen dat er aan de zijde van de eiser geen overmacht kan worden aangenomen omdat anders oordelen ertoe zou leiden dat aan de eiser meer rechten zouden worden toegekend dan aan andere uitgeprocedeerde aanvragers om internationale bescherming, wat een ongeoorloofde discriminatie zou inhouden, miskennen hiermee het algemeen rechtsbeginsel van overmacht en verantwoorden hun beslissing zodoende niet naar recht.

Het onderdeel is gegrond.

Overige grieven

8. De overige grieven kunnen niet tot ruimere cassatie leiden.

Kosten

9. Overeenkomstig artikel 1017, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek dient de verweerder te worden veroordeeld tot de kosten.

Dictum

Het Hof,

Vernietigt het bestreden arrest, behalve in zoverre dit het hoger beroep ontvankelijk verklaart.

Beveelt dat van dit arrest melding zal worden gemaakt op de kant van het gedeeltelijk vernietigde arrest.

Veroordeelt de verweerder tot de kosten.

Bepaalt de kosten voor de eiser in debet op 249,65 euro.

Verwijst de aldus beperkte zaak naar het arbeidshof te Antwerpen.

Dit arrest is gewezen te Brussel door het Hof van Cassatie, derde kamer, samengesteld uit eerste voorzitter Eric de Formanoir, als voorzitter, de sectievoorzitters Mireille Delange en Bart Wylleman, raadsheer Bruno Lietaert en ere-sectievoorzitter Koen Mestdagh, plaatsvervangend magistraat, en in openbare rechtszitting van 6 oktober 2025 uitgesproken door eerste voorzitter Eric de Formanoir, in aanwezigheid van advocaat-generaal Henri Vanderlinden, met bijstand van griffier Mike Van Beneden.

M. Van Beneden

K. Mestdagh

B. Lietaert

B. Wylleman

M. Delange

E. de Formanoir

VOORZIENING TOT CASSATIE

VOOR: De Heer M.T., toegelaten tot het voordeel van de kosteloze rechtspleging bij de beslissing van ... van het Bureau voor rechtsbijstand van Uw Hof (...),

bijgestaan en vertegenwoordigd door Meester Stefan DE VLEESCHOUWER, advocaat bij het Hof van Cassatie, kantoor houdende te 1000 Brussel, Dalstraat 67, waar keuze van woonplaats wordt gedaan,

eiser tot cassatie,

TEGEN: Het OPENBAAR CENTRUM VOOR MAATSCHAPPELIJK WELZIJN ROESELARE, ON 0212.174.137, met zetel te 8800 Roeselare, Gasthuisstraat 10,

verweerder in cassatie,

* * *

Aan de Eerste Voorzitter en Voorzitter, de Dames en Heren Raadsheren, leden van het Hof van Cassatie,

* * *

Hooggeachte Dames en Heren,

I. Eiser heeft de eer het arrest aan Uw toezicht te onderwerpen dat op 8 juni 2023 op tegenspraak werd gewezen door de zesde kamer van het Arbeidshof Gent, afdeling Brugge (2022/AR/132).

FEITEN EN PROCEDUREVOORGAANDEN

1./ Eiser, die van Syrische afkomst is en zijn land ontvluchtte uit gegronde vrees voor vervolging, diende op 6 oktober 2015 in België een verzoek in tot internationale bescherming. Hij werd door Fedasil toegewezen aan het Lokaal opvanginitiatief (LOI) van Roeselare, georganiseerd door verweerder.

Bij beslissing van 22 november 2018 werd dit verzoek afgewezen door het Commissariaat-Generaal voor de Vluchtelingen en Staatslozen (CGVS). Ofschoon werd aangenomen dat er een gegronde vrees is voor vervolging in Syrië werd op grond van artikel 1F (a) van het Vluchtelingenverdrag beslist tot de uitsluiting van de vluchtelingenstatus en de subsidiaire beschermingsstatus, gelet op de carrière van eiser binnen

het Syrische veiligheidsapparaat onder toenmalig president (...). Omwille van die gegronde vrees voor vervolging, werd een verwijderingsmaatregel niet verenigbaar geacht met de artikelen 48/3 en 48/4 van de Vreemdelingenwet.

Spijts het advies van het CGVS om eiser niet te terug te leiden naar Syrië, kreeg eiser op 25 juni 2021 van de Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ) het bevel om het grondgebied te verlaten.

Het hoger beroep van eiser tegen deze beslissing werd op 4 maart 2021 afgewezen door de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (RvV) waarop verweerder de materiële hulp stopzette en eiser het LOI te Roeselare binnen de 30 dagen diende te verlaten. Momenteel verblijft eiser bij zijn gehandicapte meerderjarige zoon te Roeselare die als vluchteling is erkend.

Een tweede verzoek van eiser tot internationale bescherming werd op 25 januari 2022 door het CGVS afgewezen als niet-ontvankelijk.

2./ Op 4 januari 2019 was door eiser een aanvraag tot verblijfsregularisatie ingediend om humanitaire redenen (artikel 9bis Vreemdelingenwet) dat op 24 juni 2021 ongegrond werd verklaard door de RvV. Het hoger beroep tegen deze beslissing werd op 25 november 2021 afgewezen.

3./ Op 9 september 2021 diende eiser bij verweerder een aanvraag in tot financiële steun, hetgeen bij beslissing van 6 oktober 2021 van verweerder werd afgewezen in toepassing van artikel 57, §2, eerste lid, 1° OCMW-wet, gelet op zijn illegaal verblijf in België.

Eiser stelde tegen deze beslissing beroep in bij verzoekschrift neergelegd ter griffie van de arbeidsrechtbank Gent, afdeling Brugge, op 29 november 2021.

Bij vonnis van 30 augustus 2022 werd de vordering van eiser gegrond verklaard en werd hem met ingang van 9 september 2021 het recht verleend op maatschappelijke dienstverlening die niet beperkt is tot dringende medische hulp.

Bij verzoekschrift neergelegd ter griffie van het arbeidshof te Gent, afdeling Brugge, tekende verweerder hoger beroep aan tegen voormeld vonnis.

Het bestreden arrest van 8 juni 2023 van het arbeidshof Gent, afdeling Brugge, verklaart het hoger beroep gegrond en bevestigt de

beslissing van verweerder van 6 oktober 2021 in die zin dat eiser met ingang van 9 september 2021 geen financiële steun wordt toegekend.

ENIG MIDDEL TOT CASSATIE

Geschonden wetsbepalingen:

- de artikelen 1F (a) en 33.1 van het Verdrag van Genève van 28 juli 1951 betreffende de status van vluchtelingen, goedgekeurd bij Wet van 26 juni 1953 (Vluchtelingenverdrag);
- artikel 3 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM), gesloten te Rome op 4 november 1950, goedgekeurd bij wet van 13 mei 1955;
- het algemeen rechtsbeginsel van de voorrang van regels van internationaal recht boven de regels van nationaal recht;
- het algemeen rechtsbeginsel van overmacht, die een omstandigheid veronderstelt buiten de menselijke wil die deze niet kon voorzien of voorkomen, waarvan in artikel 5.226 van het Burgerlijk Wetboek (BW) toepassing wordt gemaakt;
- de artikelen 10, 11 en 23 van de Grondwet (Gw.);
- de artikelen 1 en 57, §§1 en 2, in het bijzonder het eerste lid, 1° van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn (OCMW-wet);
- de artikelen 48/3, 48/4, 55/2, tweede lid en 55/4, §4 van de Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (Vreemdelingenwet).

Aangevochten beslissing:

Het bestreden arrest verklaart het hoger beroep van verweerder gegrond, hervormt het beroepen vonnis en zegt voor recht dat de bestreden beslissing van verweerder van 6 oktober 2021 wordt bevestigd, in die zin dat aan eiser met ingang van 9 september 2021 geen financiële steun wordt toegekend, zulks op grond van de volgende overwegingen:

“ Artikel 57 § 2 van de wet van 8 juli 1976 beperkt de taak van het OCMW tot:

“ 1° het verlenen van dringende medische hulp wanneer het gaat om een vreemdeling die illegaal in het land verblijft;

- “ Ten aanzien van vreemdelingen in illegaal verblijf (= zoekers van wie de aanvraag tot internationale bescherming werd geweigerd en aan wie een bevel is betekend om het grondgebied te verlaten) wordt de maatschappelijke dienstverlening door artikel 57 § 2 OCMW-wet zeer restrictief opgevat.
- “ (...)
- “ Deze restrictieve wettelijke bepalingen dienen evenwel te worden getemperd.
- “ Het Hof van Cassatie stelde in haar arrest van 18 december 2000 (J.T.T. 2001, 93) dat de beperking van de dienstverlening tot dringende medische hulp alleen die vreemdelingen treft die weigeren zich te schikken naar het bevel om het grondgebied te verlaten, maar niet diegenen die om redenen onafhankelijk van hun wil verhinderd zijn terug te keren naar hun land van herkomst. Ten aanzien van deze laatste is het OCMW dus verplicht de volwaardige maatschappelijke dienstverlening te verstrekken tot op de dag waarop zij bij machte zijn het grondgebied te verlaten.
- “ Deze overmacht kan o.m. bestaan in de ziekte van de betrokkene (...) maar hoeft niet noodzakelijk een medische reden te zijn (...).
- “ Het Hof van Cassatie tenslotte stelde dat het aan de vreemdeling is die zich op overmacht beroept, waardoor hij het land niet kan verlaten, om die overmacht te bewijzen (Cass. 19 mei 2008, J.T.T. 2008, 416).
- “ (...)
- “ Het komt toe aan het CGVS, als onafhankelijke administratieve instantie, om alle aanvragen inzake internationale bescherming te onderzoeken. Zij is bevoegd om de vluchtelingenstatus te erkennen of te weigeren, of om de subsidiaire beschermingsstatus toe te kennen of te weigeren. Het is bijgevolg ook aan het CGVS om te bepalen of er 'ernstige redenen' zijn om te veronderstellen dat iemand schuldig is aan het plegen van oorlogsmisdaden of andere ernstige criminaliteit, niet of hij in strafrechtelijke zin schuldig is. Als er ernstige redenen zijn, kan de internationale bescherming worden geweigerd of, als iemand al een verblijfsvergunning heeft gekregen, kan deze worden ingetrokken.
- “ (...)
- “ Uit de beslissingen van het CGVS, telkens bevestigd door de RvV, blijkt dat [eiser] deel uitmaakte van het Syrische veiligheidsapparaat en dat hem daarom geen internationale bescherming, noch de subsidiaire beschermingsstatus werd verleend. Wél werd geadviseerd om [eiser] niet terug te leiden omdat, gezien zijn betrokkenheid bij het vorige regime, de kans op vervolging in Syrië heel reëel is

- “ *[Eiser] verschilt is niets van de andere, uitgeprocedeerde vreemdelingen. Er is geen enkele procedure nog lopende, er werd geen beroep aangetekend tegen het bevel om het grondgebied te verlaten en de aanvraag tot verblijfsregularisatie (humanitaire regularisatie – artikel 9bis) werd als ongegrond van de hand gewezen.*
- “ *Elke (uitgeprocedeerde) vreemdeling aan wie een bevel werd betekend om het grondgebied te verlaten, kan in deze omstandigheden (enkel) aanspraak maken op dringende medische hulp, maar verder niet(s).*
- “ *[Eiser], ten aanzien van wie artikel 1 F van het Vluchtelingenverdrag werd weerhouden door het CGVS en door de RvV, kan dus niet méér rechten worden toegekend dan de aanvragers van de internationale bescherming of van de subsidiaire beschermingsstatus die, als uitgeprocedeerde aanvragers, enkel nog op dringende medische hulp aanspraak kunnen maken.*
- “ *Er anders over oordelen zou erop neerkomen dat ‘oorlogsmisdadigers’ die door het Vluchtelingenverdrag en door de Vreemdelingenwet precies uitgesloten werden van internationale bescherming en/of subsidiaire bescherming, méér rechten zouden worden toebedeeld dat de andere aanvragers om internationale bescherming; terwijl hun situatie identiek is.*
- “ *Wanneer bijgevolg aan [eiser] méér rechten zouden worden toegekend dan aan andere uitgeprocedeerde aanvragers om internationale bescherming, dan zou deze ongelijke behandeling een ongeoorloofde discriminatie inhouden ten aanzien van personen die zich in een compleet identiek situatie bevinden, terwijl daarvoor geen objectief criterium voorhanden is.*
- “ *Het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie sluit niet uit dat een verschil in behandeling tussen bepaalde categorieën van personen wordt ingesteld, maar enkel voor zover dat verschil op een objectief criterium berust en het redelijk verantwoord is. Dat beginsel verzet er zich tegen dat categorieën van personen die zich in wezenlijk verschillende situaties bevinden, op identieke wijze zouden worden behandeld, zonder dat daarvoor een redelijke verantwoording bestaat. Het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld, rekening houdende met het doel en de gevolgen van de maatregel en met de aard van de ter zake geldende beginselen; het beginsel van gelijkheid en van niet-discriminatie is geschonden wanneer vaststaat dat geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.*
- “ *Uitgesloten asielzoekers hebben net als andere mensen zonder wettig verblijf in België een heel beperkte toegang tot rechten en diensten. Ze*

mogen niet werken en hebben enkel recht op dringende medische hulp en juridische bijstand via een pro deo-advocaat (Als daders slachtoffer worden. Analyse van het Belgische asielbeleid rond artikel 1 F van het Vluchtelingenverdrag (<https://libstore.ugent.be>).” (arrest, p.16- 21).

“ (...)

“ *Het mag ongetwijfeld duidelijk zijn dat artikel 1 F van het Vluchtelingenverdrag overheden voor een moeilijke uitdaging plaatst, aangezien aanvragers om internationale bescherming die ernstige misdaden tegen de menselijkheid hebben begaan, uitgesloten moeten worden van de vluchtelingenstatus en van subsidiaire bescherming, terwijl ze volgens artikel 3 EVRM ook niet kunnen teruggestuurd worden naar hun land van herkomst.*

“ *Dit is een moeilijke en ongemakkelijke spreidstand, maar in het huidige wettelijke bestek – waar het arbeidshof uiteraard niet buiten kan – kan evenwel aan [eiser], gezien de bovenstaande overwegingen en vaststellingen, geen andere steun worden toegekend dan de dringende medische hulp.” (arrest, p.23, vierde en vijfde al.).*

Grieven

1/ Artikel 23 Gw. bepaalt dat iedereen het recht heeft op een menswaardig leven te leiden. Dit wordt onder meer gewaarborgd door de bepalingen van de OCMW-wet.

Krachtens de artikelen 1 en 57, §1 OCMW-wet heeft het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn tot taak aan personen en gezinnen, ongeacht hun nationaliteit, de maatschappelijke dienstverlening te verzekeren waarop elke persoon recht heeft. Deze dienstverlening die tot doel heeft eenieder in de mogelijkheid te stellen een leven te leiden dat beantwoordt aan de menselijke waardigheid, kan van materiële, sociale, geneeskundige, sociaal-geneeskundige of psychologische aard zijn.

2/ Krachtens artikel 57, §2, eerste lid, 1° OCMW-wet is de taak van het OCMW in afwijking van de andere bepalingen van deze wet beperkt tot het verlenen van dringende medische hulp wanneer het gaat om een vreemdeling die illegaal in het Rijk verblijft.

Een vreemdeling die zich vluchteling heeft verklaard en heeft gevraagd om als dusdanig te worden erkend, verblijft illegaal in het Rijk

wanneer de asielaanvraag is geweigerd en aan de betrokken vreemdeling een bevel om het grondgebied te verlaten is betekend (artikel 57, §2, vierde lid OCMW-wet).

De maatschappelijke dienstverlening aan een vreemdeling die werkelijk steuntrekkende was op het ogenblik dat hem een bevel om het grondgebied te verlaten werd betekend, wordt, met uitzondering van de dringende medische hulpverlening, stopgezet de dag dat de vreemdeling daadwerkelijk het grondgebied verlaat, en ten laatste de dag van het verstrijken van de termijn van het bevel om het grondgebied te verlaten (artikel 57, §2, vijfde lid).

Van het bepaalde in het vijfde lid wordt afgeweken gedurende de termijn die strikt noodzakelijk is om de vreemdeling in staat te stellen het grondgebied te verlaten, voor zover hij een verklaring heeft ondertekend die zijn uitdrukkelijke intentie het grondgebied zo snel mogelijk te willen verlaten, weergeeft (artikel 57, §2, zesde lid).

Uit de opzet van de wet blijkt dat die beperking uitsluitend geldt voor de vreemdelingen die weigeren gevolg te geven aan het bevel om het grondgebied te verlaten, maar niet voor hen die om redenen, onafhankelijk van hun wil, verhinderd zijn naar hun land van herkomst terug te keren. Ten aanzien van laatstgenoemden blijft het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn gehouden tot maatschappelijke dienstverlening tot het ogenblik waarop zij in staat zijn het grondgebied effectief te verlaten.

Een gebeurtenis die buiten de wil van de betrokkene plaatsvindt en die hem verhindert terug te keren naar het land van herkomst, staat gelijk aan overmacht die in de context van artikel 57, §2 OCMW-wet ruim moet worden geïnterpreteerd (cf. artikel 5.226 BW: *"Er is sprake van overmacht in geval van ontoerekenbare onmogelijkheid voor de schuldenaar om zijn verbintenis na te komen. Hierbij wordt rekening gehouden met het onvoorzienbaar en het onvermijdbaar karakter van het beletsel tot nakoming"*).

3./ Uit de vaststellingen van het bestreden arrest blijkt dat eiser werd uitgesloten van de vluchtelingenstatus en de subsidiaire beschermingsstatus bij toepassing van artikel 1F (a) van het Vluchtelingenverdrag en van de artikel 55/2 en 55/4 van de Vreemdelingenwet, waarna hij op 25 juni 2021 een definitief bevel heeft gekregen om het grondgebied te verlaten.

De bepalingen van het Vluchtelingenverdrag zijn overeenkomstig artikel 1F (a) niet van toepassing *"op een persoon ten aanzien van wie er ernstige redenen zijn om te veronderstellen, dat hij een misdrijf tegen de vrede, een oorlogsmisdrijf of een misdrijf tegen de menselijkheid heeft begaan, zoals*

omschreven in de internationale overeenkomsten welke zijn opgesteld om bepalingen met betrekking tot deze misdrijven in het leven te roepen."

Krachtens artikel 55/2 Vreemdelingenwet wordt een vreemdeling uitgesloten van de vluchtelingenstatus wanneer hij valt onder artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag. Dit is ook van toepassing op personen die wetens en willens aanzetten tot of anderszins deelnemen aan de in artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag genoemde misdrijven of daden.

Krachtens artikel 55/4, §1, eerste lid, a) Vreemdelingenwet wordt een vreemdeling uitgesloten van de subsidiaire beschermingsstatus wanneer er ernstige redenen zijn om aan te nemen dat *"hij een misdrijf tegen de vrede, een oorlogsmisdrijf of een misdrijf tegen de menselijkheid heeft gepleegd zoals gedefinieerd in de internationale instrumenten waarmee wordt beoogd regelingen te treffen ten aanzien van dergelijke misdrijven"*. Dit is ook van toepassing op personen die aanzetten tot of anderszins deelnemen aan de hierboven genoemde misdrijven of daden.

Wanneer het CGVS een persoon uitsluit van de vluchtelingenstatus en de subsidiaire beschermingsstatus moet het, respectievelijk overeenkomstig artikel 55/2, tweede lid en 55/4, §4 Vreemdelingenwet, een advies verstrekken *"over de verenigbaarheid van een verwijderingsmaatregel met de artikelen 48/3 en 48/4 (Vreemdelingenwet)"*, waarbij wordt nagegaan of er een gegrond vrees voor vervolging bestaat indien de afgewezen vluchteling naar zijn land van herkomst zou worden teruggeleid.

Krachtens artikel 33.1 van het Verdrag van Genève, houdende het *"verbod tot uitzetting of terugleiding ('refoulement')"*, zal *"Geen der Verdragsluitende Staten (...), op welke wijze ook, een vluchteling uitzetten of terugleiden naar de grenzen van een grondgebied waar zijn leven of vrijheid bedreigd zou worden op grond van zijn ras, godsdienst, nationaliteit, het behoren tot een bepaalde sociale groep of zijn politieke overtuiging"*.

Krachtens artikel 3 EVRM mag niemand worden onderworpen aan foltering en noch aan onmenselijke of vernederende behandelingen of straffen.

4/ In de beslissing van het CGVS van 22 november 2018 werd beslist dat eiser *"noch direct, noch indirect mag worden teruggeleid naar Syrië"* en een *"verwijderingsmaatregel (...) dan ook niet verenigbaar (is) met de artikelen 48/3 en 48/4 van de Vreemdelingenwet"*, wat in de tweede weigeringsbeslissing van het CGVS van 25 januari 2022 werd bevestigd in zoverre *"een verwijdering of terugdrijving van betrokkene naar zijn land van nationaliteit of van gewoonlijk verblijf het non-refoulement beginsel zal schenden in het licht van de artikelen 48/3 en 48/4 van de Vreemdelingenwet"*.

Volgens het bestreden arrest betekent deze niet-terugleidingsclausule ("*non-refoulement*") dat eiser bij terugkeer in eigen land "*een reëel risico loopt te zullen worden onderworpen aan behandeling zoals bedoeld in artikel 3 EVRM, onder andere foltering, of onmenselijke en vernederende behandelingen*" (p. 20, tweede al.).

De door het CGVS vastgestelde gegronde vrees voor vervolging bij het terugleiden van eiser naar zijn land van herkomst vormt in hoofde van eiser een reden die hem, onafhankelijk van zijn wil, verhindert om terug te keren naar zijn land van oorsprong en staat gelijk aan overmacht die hem belet het Rijk vrijwillig te verlaten.

Het recht van eiser op maatschappelijke dienstverlening mag daarom niet worden beperkt tot het verlenen van dringende medische hulp bij toepassing van artikel 57, §2, eerste lid, 1° OCMW-wet, en dit zolang hij niet in staat is zonder gegronde vrees voor vervolging terug te keren naar zijn land van herkomst.

5/ De beperking tot het verlenen van dringende medische hulp aan "*uitgeprocedeerde*" vreemdelingen op grond van artikel 57, §2, eerste lid, 1° OCMW-wet mag niet worden toegepast ten aanzien van "*uitgeprocedeerde*" vreemdelingen waarvan de terugkeer naar hun land van herkomst wordt verhinderd wegens de gegronde vrees voor vervolging in het thuisland, ongeacht de redenen die aan die reële vrees voor vervolging ten grondslag liggen.

Het feit dat eiser niet als vluchteling kon worden erkend wegens de toepassing van een uitsluitingsclausule uit het Vluchtelingenverdrag (artikel 1F (a)), zoals omgezet in de Belgische rechtsorde in de artikelen 55/2 (voor de vluchtelingenstatus) en 55/4 (voor de subsidiaire beschermingsstatus), kan er bijgevolg niet aan in de weg staan dat eiser de gegronde vrees voor vervolging in zijn land van herkomst als overmacht kan inroepen die hem belet vrijwillig het Rijk te verlaten.

Voor de toepassing van artikel 57, §2, eerste lid, 1° OCMW-wet moet het bestaan van overmacht beoordeeld worden in het licht van het *non-refoulement* beginsel, zoals dat besloten ligt in artikel 33.1 vluchtelingenverdrag, en in het licht van artikel 3 EVRM, welke bepalingen van internationaal recht verhinderen dat eiser gedwongen wordt om terug te keren naar zijn land van herkomst of vrijwillig terugkeert wanneer zijn leven of vrijheid daar bedreigd zou worden. Het recht op maatschappelijke dienstverlening kan derhalve niet worden beperkt overeenkomstig artikel 57, §2, eerste lid, 1° OCMW-wet wanneer die terugkeer in strijd zou zijn met voormelde bepalingen van internationaal recht met rechtstreekse werking die primeren op de toepassing van artikel 57, §2 eerste lid, 1° OCMW-wet.

Gelet op het advies van het CGVS, waarin uitdrukkelijk wordt gesteld dat eiser, gezien hij voorheen deel uitmaakte van het Syrische veiligheidsapparaat, niet mag worden teruggeleid naar Syrië, dit in toepassing van artikel 3 EVRM en het non-refoulement beginsel, zoals vervat in artikel 33.1 van het Vluchtelingenverdrag, stond het derhalve vast dat eiser (om “politieke” redenen) in de absolute onmogelijkheid is om terug te keren naar zijn land van herkomst, welke situatie voor hem overmacht oplevert en tot gevolg heeft dat zijn recht op maatschappelijke dienstverlening niet mag worden beperkt op grond van artikel 57, §2, eerste lid, 1° OCMW-wet en eiser bijgevolg wel in aanmerking komt voor financiële steun, te verstrekken door verweerder. Anders oordelen zou strijdig zijn met de toepassing van het non-refoulement beginsel en met de artikelen 3 EVRM en 33.1 Vluchtelingenverdrag.

6./ Hieruit volgt dat het bestreden arrest, *eerste onderdeel*, zonder na te gaan of vast te stellen dat de gegronde vrees voor vervolging in zijn land van herkomst voor eiser overmacht uitmaakt die hem verhindert vrijwillig het Rijk te verlaten en terug te keren naar zijn land van oorsprong, niet wettig heeft beslist dat eiser geen andere steun kan worden toegezegd dan de dringende medische hulp bij toepassing van artikel 57, §2, eerste lid, 1° OCMW-wet, mitsdien niet wettig de beslissing van verweerder van 6 oktober 2021, die hem het recht op financiële steun ontnam met ingang van 9 september 2021, heeft bevestigd (schending van het algemeen rechtsbeginsel van overmacht, 23 Gw., 1 en 57, §§1 en 2, in het bijzonder het eerste lid, 1° OCMW-wet).

7./ Het niet-betwiste gegeven dat eiser niet naar zijn land van herkomst kon worden teruggestuurd wegens de gegronde vrees voor vervolging, maakt in hoofde van eiser overmacht uit die hem, onafhankelijk van zijn wil, verhindert om vrijwillig terug te keren naar zijn land van herkomst, wat voor hem het recht opent op maatschappelijke dienstverlening die niet beperkt is tot het verlenen van dringende medische hulp zodat het bestreden arrest, *tweede onderdeel*, niet wettig heeft beslist dat die gegronde vrees geen overmacht uitmaakt in hoofde van eiser, welke beslissing strijdig is met artikel 3 EVRM en met het non-refoulementbeginsel (artikel 33.1 Vluchtelingenverdrag), welke bepalingen op grond van het algemeen rechtsbeginsel van de voorrang van regels van internationaal recht, primeren op de toepassing van artikel 57, §2, eerste lid, 1° OCMW-wet. Het bestreden arrest heeft bijgevolg niet wettig beslist dat eiser geen andere steun kan worden toegezegd dan de dringende medische hulp, mitsdien niet wettig de beslissing bevestigd van verweerder van 6 oktober 2021, waarin hem met ingang van 9 september 2021 het recht op financiële steun werd ontnomen (schending van de artikelen 1F (a) en 33.1 Vluchtelingenverdrag, 3 EVRM, het algemeen rechtsbeginsel van de voorrang van regels van internationaal recht boven

de regels van nationaal recht, het algemeen rechtsbeginsel van overmacht, 23 Gw., 1 en 57, §§1 en 2, in het bijzonder het eerste lid, 1° OCMW-wet, 48/3 en 48/4, 55/2, tweede lid en 55/4, §4 Vreemdelingenwet).

8/ In zoverre het bestreden arrest heeft beslist dat de onmogelijkheid voor eiser om terug te keren naar zijn land van herkomst, gelet op de gegronde vrees voor vervolging aldaar, geen overmacht kan uitmaken in hoofde van eiser op grond dat hij als "oorlogsmisdadiger" was uitgesloten van de internationale bescherming in toepassing van artikel 1F (a) Verdrag van Genève en de artikelen 55/2 (voor de vluchtelingenstatus) en 55/4 (voor de subsidiaire beschermingsstatus), heeft het bestreden arrest, *derde onderdeel*, deze beslissing niet naar recht verantwoord in zoverre voor de toepassing van artikel 57, §2, eerste lid, 1° OCMW-wet de beoordeling van het bestaan van overmacht losstaat van de door het CGVS toegepaste uitsluitingsgronden om eiser niet als vluchteling te erkennen (schending van de artikelen 1F (a) en 33.1 Vluchtelingenverdrag, 3 EVRM, het algemeen rechtsbeginsel van de voorrang van regels van internationaal recht boven de regels van nationaal recht, het algemeen rechtsbeginsel van overmacht, 23 Gw., 1 en 57, §§1 en 2, in het bijzonder het eerste lid, 1° OCMW-wet, 48/3 en 48/4, 55/2, tweede lid en 55/4, §4 Vreemdelingenwet).

9/ Het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie (artikelen 10 en 11 Gw.) sluit niet uit dat een verschil in behandeling tussen categorieën van personen wordt ingesteld, voor zover dat verschil op een objectief criterium berust en het redelijk verantwoord is. Het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld rekening houdend met het doel en de gevolgen van de betwiste maatregel en met de aard van de ter zake geldende beginselen. Het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie is niet geschonden wanneer vaststaat dat er een redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.

10/ Het bestreden arrest oordeelt dat elke (uitgeprocedeerde) vreemdeling aan wie een bevel werd betekend om het grondgebied te verlaten, in deze omstandigheden (enkel) aanspraak kan maken op dringende medische hulp, maar verder niet(s) (p. 21, eerste al.) en dat ook aan eiser, *"ten aanzien van wie artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag werd weerhouden door het CGVS, (...) dus niet meer rechten (kan) worden toegekend dan de aanvragers van de internationale bescherming of van de subsidiaire beschermingsstatus die, als uitgeprocedeerde aanvragers, enkel nog op dringende medische hulp aanspraak kunnen maken"* (p. 21, tweede al.). Volgens het bestreden arrest zou *"(e)r anders over oordelen (...) erop neerkomen dat 'oorlogsmisdadigers' die door het Vluchtelingenverdrag en door de Vreemdelingenwet precies uitgesloten werden van internationale bescherming en/of subsidiaire bescherming, méér rechten zouden worden toebedeeld dan de andere aanvragers om internationale bescherming, terwijl hun situatie identiek*

is" (p. 21, derde al.), waarvoor "geen objectief criterium voorhanden is", wat zou leiden tot een "ongeoorloofde discriminatie" (p. 21, vierde al.).

11./ Anders dan het bestreden arrest aanneemt, verschilt de situatie van eiser, als "oorlogsmisdadiger", voor wie een gegronde vrees bestaat op vervolging bij zijn terugkeer naar zijn land van herkomst, duidelijk van de situatie van de andere uitgeprocedeerde aanvragers om internationale bescherming in zoverre deze laatsten wel teruggeleid kunnen worden naar hun land van herkomst en vrijwillig kunnen terugkeren, zonder dat er voor hen een gegronde vrees bestaat voor vervolging. Hun terugleiding kan derhalve, in tegenstelling tot wat het geval is voor eiser, plaatsvinden zonder schending van het non-refoulementbeginsel en van artikel 3 EVRM.

Omwille van die gegronde vrees voor vervolging verschilt de situatie van eiser, wat de toepassing betreft van artikel 57, §2, eerste lid, 1° OCMW-wet, derhalve van de andere uitgeprocedeerde vreemdelingen die wel teruggeleid kunnen worden waardoor eiser in die zin wel "*méer rechten (kunnen) worden toegekend dan de aanvragers van de internationale bescherming of van de subsidiaire beschermingsstatus die als uitgeprocedeerde aanvragers, enkel nog op dringende medische hulp aanspraak kunnen maken*" (arrest, p.21, tweede al.).

Die reële vrees voor vervolging in het land van oorsprong vormt een objectief criterium op grond waarvan de situatie van eiser, als "oorlogsmisdadiger", verschilt van die van de andere aanvragers om internationale bescherming, wat de ongelijke behandeling kan verantwoorden. Het toekennen van maatschappelijke dienstverlening, niet beperkt tot de dringende medische hulp, aan uitgeprocedeerde vluchtelingen die niet naar het land van herkomst kunnen worden teruggeleid wegens de gegronde vrees voor vervolging, is in die omstandigheden redelijk verantwoord, rekening houdend met het doel en de gevolgen van de betwiste maatregel en met de aard van de ter zake geldende beginselen, waaronder het non-refoulement beginsel en artikel 3 EVRM.

12./ Hieruit volgt dat het bestreden arrest, *vierde onderdeel*, niet wettig, zonder schending van de artikelen 10 en 11 Gw., heeft geoordeeld dat, indien het recht van eiser op maatschappelijke dienstverlening niet zou worden beperkt tot het verlenen van dringende medische hulp, alsdan aan eiser meer rechten zouden worden toegekend dan aan andere uitgeprocedeerde aanvragers om internationale bescherming, welke ongelijke behandeling een ongeoorloofde discriminatie zou inhouden ten aanzien van deze laatste vreemdelingen die zich in een compleet identieke situatie bevinden, terwijl de situatie van beide categorieën van vreemdelingen niet identiek is, aangezien de ene categorie van

vreemdelingen bij terugkeer reëel moet vrezen voor vervolging, terwijl die vrees voor die andere categorie van vreemdelingen niet reëel is wat een verschillende behandeling objectief en redelijk kan verantwoorden (schending van de artikelen 33.1 Vluchtelingenverdrag, 3 EVRM, het algemeen rechtsbeginsel van de voorrang van regels van internationaal recht boven de regels van nationaal recht, 10, 11 en 23 Gw., 1 en 57, §§1 en 2, in het bijzonder het eerste lid, 1° OCMW-wet).

Toelichting

In een arrest van 18 december 2000 oordeelde Uw Hof (JTT 2001, 93) dat de beperking van de maatschappelijke dienstverlening tot dringende medische hulp, voorzien in artikel 57, §2 OCMW-wet, alleen die vreemdelingen treft die weigeren zich te schikken naar het bevel om het grondgebied te verlaten, maar niet diegenen die om redenen onafhankelijk van hun wil verhinderd zijn te terug te keren naar hun land van herkomst.

Uit de rechtspraak en rechtsleer die voorhanden is blijkt dat het hierbij kan gaan om ofwel een medische overmacht waardoor het onmogelijk is om het grondgebied te verlaten, ofwel een administratieve overmacht die een terugkeer naar het land van herkomst verhindert (D. Torfs, A. Masschelein en R. Marynissen, OCMW-dienstverlening: Leefloon, dienstverlening, budget- en schuldhulpverlening, Die Keure, Brugge).

In een omzendbrief van 26 april 2005, gericht aan de voorzitters van de OCMW's, wordt aanvaard dat de vreemdeling ook overmacht kan invoeren "*wanneer de politieke situatie in het land van herkomst elke terugkeer verhindert*" (zie bijlage 1, p.5 - stuk 67 van het bundel van eiser).

Het enig middel voert aan dat ook de gegronde vrees voor vervolging in het land van herkomst een geval van overmacht kan uitmaken in hoofde van een uitgeprocedeerde vreemdeling op grond waarvan ten aanzien van hem geen toepassing kan worden gemaakt van de beperking van artikel 57, §2, eerste lid, 1° OCMW-wet. Het feit dat die vreemdeling niet als vluchteling was erkend wegens de toepassing van een uitsluitingsclausule uit het Vluchtelingenverdrag (artikel 1F (a)), zoals omgezet in de Belgische rechtsorde in de artikelen 55/2 (voor de vluchtelingenstatus) en 55/4 (voor de subsidiaire beschermingsstatus) Vreemdelingenwet, kan niet verhinderen dat overmacht wordt weerhouden omwille van die gegronde vrees voor vervolging.

Voor de toepassing van artikel 57, §2, eerste lid, 1° OCMW-wet moet het bestaan van overmacht dan ook beoordeeld worden in het licht van artikel 3 EVRM en van het non-refoulement beginsel, zoals dat besloten ligt in artikel 33.1 vluchtelingenverdrag, welke bepalingen van internationaal recht verhinderen dat eiser gedwongen wordt teruggeleid of vrijwillig terugkeert naar zijn land van herkomst wanneer zijn leven of vrijheid er zou bedreigd worden. Het recht op maatschappelijke dienstverlening kan in die omstandigheden bijgevolg niet worden beperkt overeenkomstig artikel 57, §2, eerste lid, 1° OCMW-wet. Anders oordelen zou een schending inhouden van voormelde bepalingen van internationaal recht met rechtstreekse werking die primeren op de toepassing van artikel 57, §2, eerste lid, 1° OCMW-wet.

Omwille van de gegronde vrees voor vervolging bij gedwongen terugkeer, verschilt de situatie van eiser voor de toepassing van artikel 57, §2, eerste lid, 1° OCMW-wet dan ook van de situatie van de andere uitgeprocedeerde vreemdelingen die wel teruggeleid kunnen worden zodat eiser in die zin wel *“méér rechten (kunnen) worden toegekend dan de aanvragers van de internationale bescherming of van de subsidiaire beschermingsstatus die als uitgeprocedeerde aanvragers, enkel nog op dringende medische hulp aanspraak kunnen maken”*, zonder dat dit een schending inhoudt van het gelijkheidsbeginsel nu er een objectief en redelijk verantwoord onderscheid bestaat tussen beide aanvragers van internationale bescherming.

OM DEZE REDENEN,

besluit voor eiser ondergetekende advocaat bij het Hof van Cassatie, dat het U behage, Hooggeachte Dames en Heren, het bestreden arrest te vernietigen, de zaak en partijen te verwijzen naar een ander arbeidshof, kosten als naar recht.

Brussel, 4 september 2023

Stefan DE VLEESCHOUWER

Advocaat bij het Hof Cassatie